

**Експертний висновок
до законопроекту згідно із статтею 27
Бюджетного кодексу України**

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до розділу XX Перехідні положення Податкового кодексу України щодо встановлення принципу «4-7» на період карантину для працюючого населення» (реєстр. № 3302 від 03.04.2020), внесений народним депутатом України Третяковою Г. М.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується доповнити підрозділ 1 Розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – Кодекс) новим пунктом, яким передбачено, що тимчасово, під час карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на запобігання поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), звільняються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту), у сумі 4 000 гривень, якщо місячна заробітна плата не перевищує 7 000 гривень.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до зменшення дохідної частини державного та місцевих бюджетів у частині податку на доходи фізичних осіб.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Запровадження положень законопроекту призведе до втрат податку на доходи фізичних осіб у сумі близько **37,2 млрд грн** у розрахунку на рік, в тому числі державного бюджету – близько 12,0 млрд гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо збалансування надходжень та відповідних виплат з фондів у разі реалізації положень законопроекту відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Слід зазначити, що чинною редакцією Кодексу передбачено, що будь-який платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 50 відсотків розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року (у 2020 році – 1 051 грн) (підпункт 169.1.1 пункту 169.1 статті 169 розділу IV Кодексу).

Крім того, підпунктами 169.1.2 – 169.1.4 пункту 169.1 статті 169 Кодексу передбачені підвищені розміри податкової соціальної пільги для окремих категорій соціально вразливих верств населення:

1) у розмірі 100 % суми пільги – багатодітні батьки (підпункт 169.1.2);

2) у розмірі 150 % суми пільги:

- одинокі матері (батьки), вдови (вдівці) або опікуни, піклувальники, що утримують неповнолітню дитину (підпункт «а» підпункту 169.1.3);

- особи, які утримують дитину з інвалідністю (підпункт «б» підпункту 169.1.3) у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років тощо.

Відповідно до абзацу першого підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 Кодексу податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, чинного для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень (у 2020 році – 2 940 грн на місяць).

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у випадку та у розмірі, передбачених підпунктом 169.1.2 та підпунктами «а», «б» підпункту 169.1.3 пункту 169.1 статті 169 Кодексу, визначається як добуток суми, визначеної в абзаці першому підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 Кодексу, та відповідної кількості дітей (у 2020 році – 2 940 грн x кількість дітей).

Отже практична реалізація положень законопроекту може призвести до отримання певною категорією платників податку на доходи фізичних осіб подвійної пільги у вигляді податкової соціальної пільги та запропонованого зменшення доходу у вигляді нарахованої заробітної плати у сумі 4 000 гривень.

Крім того, оскільки законопроект не містить вимог щодо обмеження застосування принципу «4-7» одним місцем роботи платника податку (за самостійним обранням такого платника чи за основним місцем роботи – місцем роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору, і де

знаходиться (оформлена) його трудова книжка, до якої вноситься відповідний запис про роботу, тощо), то подвійну (потрійну тощо) пільгу у вигляді запропонованого зменшення нарахованої заробітної плати може отримати певна кількість платників податку, які працюють за сумісництвом (відповідно до статті 102¹ Кодексу законів про працю України працівники, які працюють за сумісництвом, одержують заробітну плату за фактично виконану роботу): одночасно за основним місцем роботи і за місцем роботи за сумісництвом.

Слід також зазначити, що податок на доходи фізичних осіб належить до основних бюджетоутворюючих джерел надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів.

За своєю економічною суттю податок є сплатою фізичної особи за послуги, які надаються їй громадою, на території якої така фізична особа зареєстрована і проживає. Відповідно для належного надання своїм жителям необхідних послуг територіальна громада повинна мати певний ресурс, основна частина якого формується саме за рахунок податку.

Запропонований принцип «4-7» призведе до втрат місцевих бюджетів з податку на доходи фізичних осіб, і, як наслідок, до недофінансування видатків, пов'язаних із фінансуванням бюджетних установ соціально-культурної сфери територіальних громад, зокрема освітніх, медичних тощо.

Крім того, пунктом 1 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту передбачено, що запропонований Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, що не узгоджується з вимогами підпункту 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 Кодексу, відповідно до якого зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного періоду.

Ураховуючи вищенаведене, законопроект «Про внесення змін до розділу XX Перехідні положення Податкового кодексу України щодо встановлення принципу «4-7» на період карантину для працюючого населення» (реєстр. № 3302 від 03.04.2020), внесений народним депутатом України Третяковою Г. М., не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ